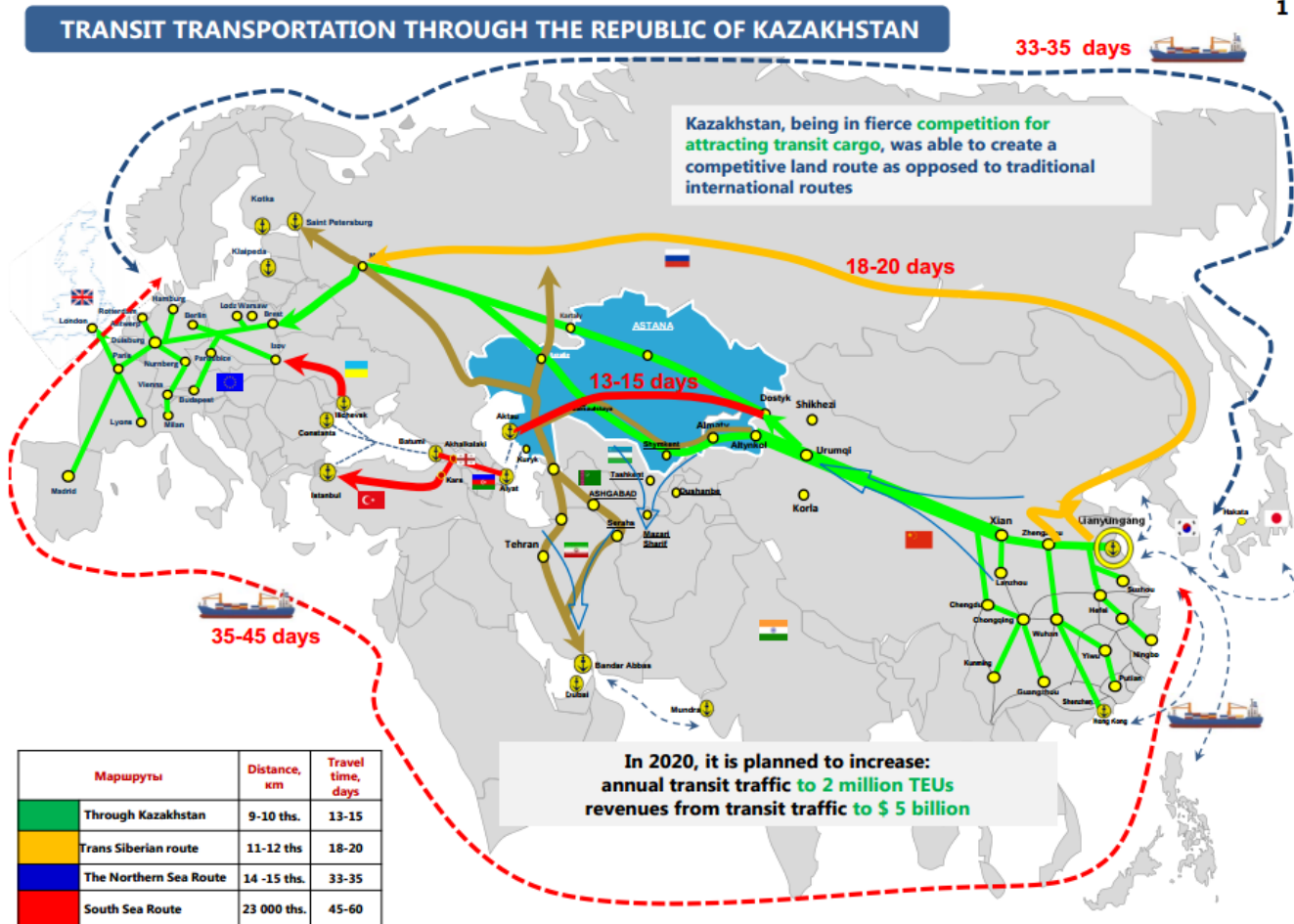

เส้นทางขนส่งสินค้าไทยไปยังคาซัคสถานในปัจจุบัน เส้นทางไหนปังหรือพัง

ข้อมูลอ้างอิง: Euro-Asian Regional Midterm Review of the Vienna Programme of Action for the landlocked Developing Countries for the Decade 2014 – 2024, 11 – 12 February 2019.

สาธารณรัฐคาซัคสถานเป็นประเทศที่ไม่มีพรมแดนติดทะเล (Landlocked) แต่มีพรมแดนติดกับประเทศจีน ทำให้จีนร่วมมือกับคาซัคสถาน รวมถึงประเทศอื่นๆ เพื่อริเริ่มสร้างเส้นทางสายไหม (Silk Road Initiatives) ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าที่เชื่อมโยงสินค้านระหว่างประเทศตะวันออกกับประเทศตะวันตกหรือยุโรปได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น ระยะการขนส่งสินค้าทางรถไฟจากท่าเรือทางตะวันออกของจีน (ผ่านคาซัคสถาน) ไปยังประเทศยุโรปประมาณ 10,000 กิโลเมตร ใช้เวลาอย่างน้อย 13 - 15 วัน ถือเป็นเส้นทางที่มีระยะทางสั้นที่สุดและใช้เวลาการเดินทางน้อยที่สุด ขณะที่เส้นทางอื่นๆ ได้แก่ การขนส่งทางรถไฟผ่านแถบไซบีเรียในประเทศรัสเซีย (ใช้เวลา 18 – 20 วัน) เส้นทางเดินเรือผ่านทางทะเลเหนือ (อาร์คติก) (ใช้เวลา 33 – 35 วัน) และทางเรือผ่านทางทะเลใต้ (ใช้เวลา 45 – 60 วัน) ดังนั้น ประเทศคาซัคสถานมีความตั้งใจที่กำหนดยุทธศาสตร์ประเทศตนเองให้เป็น transit country เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้แก่โครงสร้างพื้นฐานและเศรษฐกิจของประเทศคาซัคสถานให้เติบโตมากขึ้นกว่าเดิมที่มองว่าเป็นตนไม่มีทางออกทะเล

แล้วการขนส่งสินค้าจากไทยไปยังคาซัคสถานมีทางไหนบ้าง? เส้นทางไหนปัง

การค้าระหว่างไทยกับคาซัคสถานในช่วงเดือนมกราคม - กรกฎาคม 2562 มีมูลค่า 51.11 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งไทยส่งออกไปยังคาซัคสถานถึง 46.06 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ได้แก่ ยานยนต์/ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องจักร เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น เครื่องสำอางค์ และผลิตภัณฑ์ยาง) ขณะที่ไทยนำเข้าสินค้าจากคาซัคสถาน เพียง 5.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (แร่เหล็กและ

เคมีภัณฑ์) ไทยได้ดุล 41.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้น การหาเส้นทางทางการขนส่งที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นและจะทำให้สร้างมูลค่าทางการส่งออกของสินค้าไทยไปยังคาซัคสถานได้มากขึ้นด้วย

เส้นทางทางการขนส่งสินค้าไทยยังคาซัคสถาน มีเส้นทางไหนบ้าง ลองมาดูกัน

1. การขนส่งทางอากาศ บริษัทคาซัคสถานที่เป็นผู้นำเข้าสินค้าไทยยังคงใช้การขนส่งทางอากาศ แม้ว่าต้นทุนค่าขนส่งจะสูง แต่ได้ความสะดวก รวดเร็วมากกว่าการขนส่งในรูปแบบอื่น แต่ทำให้ต้นทุนสินค้าราคาสูง สินค้าของไทย อาทิ เครื่องสำอาง ผลไม้อบแห้ง
2. การขนส่งทางทะเลและทางราง สินค้าไทยขนส่งทางเรือไปถึงท่าเรือในประเทศจีนและต่อด้วยรถไฟไปคาซัคสถานใช้ระยะเวลาประมาณ ๒๔ วัน (รวมพิธีการออกของ) ที่ผ่านมา มีการส่งสินค้าจากไทย อาทิ ยางรถยนต์และผลไม้กระป๋อง อย่างไรก็ตาม การขนส่งเส้นทางนี้ยังพบปัญหาในการจัดการเอกสารการออกของเอเจนท์ในประเทศจีน ทำให้ระยะเวลาที่สินค้าถึงลูกค้าปลายทางล่าช้ากว่ากำหนด มี Khorgos Dry Port เป็น eastern gate ที่เชื่อมการขนส่งทางรถไฟกับจีน สินค้าหลักที่ขนส่งผ่านท่าเรือ
3. ทางเรือผ่านมหาสมุทรอินเดีย ทะเลแดง คลองสุเอซ ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ทะเลบอลติก ไปยังท่าเรือนครเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก ซึ่งเป็นท่าเรือหลักของรัสเซียที่มีความพร้อมและเส้นทางขนส่งทางบกดี แต่ใช้เวลาขนส่งนาน เร็วสุด 30-40 วัน ทั้งนี้ อีกทางหนึ่งสามารถใช้ท่าเรือที่ลัตเวียและเอสโตเนียแทน เนื่องจากศุลกากรไม่เข้มงวดแล้วจึงใช้รถบรรทุกลากเข้ารัสเซียต่อไป และต่อทางบกเข้าประเทศคาซัคสถาน
4. ทางทะเลไปยังท่าเรือวลาดิวอสต็อก แล้วต่อทางรถไฟทรานส์ไซบีเรีย แต่ไม่สามารถขนส่งสินค้าได้มากเท่ากับตู้ container ทางเรือ และการขนส่งทางรถไฟมีต้นทุนสูง และต่อทางบกเข้าประเทศคาซัคสถาน
5. ทางทะเลไปยังท่าเรือบันดาร์อับบาสของอิหร่าน แล้วต่อทางบกไปทางเหนือของอิหร่านริมชายฝั่งทะเลแคสเปียนแล้วลงเรือต่อไปยังท่าเรืออักเตาของคาซัคสถาน หรือไปยังท่าเรือ Chabahar ของอิหร่านแล้วต่อขึ้นไปทางอัฟกานิสถาน ซึ่งเป็นเส้นทางที่สั้นและมีศักยภาพมากที่สุดสำหรับการขนส่งสินค้าไทยไปยังเอเชียกลาง แต่มีความเสี่ยงด้านความมั่นคงตลอดจนปัญหาการคว่ำบาตรอิหร่านโดยสหรัฐฯ
6. ท่าเรืออักเตาริมทะเลแคสเปียนของคาซัคสถาน อาจสามารถเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง โดยท่าเรืออักเตาตั้งอยู่บนชายฝั่งตะวันออกของทะเลแคสเปียนทางภาคตะวันตกของคาซัคสถานและเป็นส่วนหนึ่งของ Trans-Caspian International Transport Route (TITR) ที่เชื่อมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และจีนผ่านคาซัคสถาน ทะเลแคสเปียน อาเซอร์ไบจาน และจอร์เจียสู่ยุโรป โดยคาซัคสถานต้องการพัฒนา TITR ให้เป็นเส้นทางขนส่งสินค้านี้อีกด้วย เอเชียกับยุโรป ท่าเรืออักเตาจึงเป็น western gate ของคาซัคสถาน

ข้อสรุปว่าเส้นทางที่ 2 (ผ่านประเทศจีน) น่าจะเป็นเส้นทางที่ปังในอนาคต แต่ต้องแก้ไขปัญหาการจัดการที่มักเกิดขึ้นในช่วงการขนส่งในประเทศจีนมากขึ้น ผู้ประกอบการคาซัคสถานให้ข้อมูลว่า จีนมักจะให้ priority แก่สินค้าของตนเป็นหลัก ทำให้สินค้าไทยมักถูกกักไว้ที่จีนนานกว่ากำหนด และประเด็นปัญหาการจัดการเอกสารการออก ทำให้เมื่อสินค้ามาถึงคาซัคสถานล่าช้า อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน การขนส่งสินค้าทางอากาศยังคงนิยมแม้ว่าราคาค่าขนส่งยังสูงมากที่สุดก็ตาม

หากผู้ส่งออกสินค้าไทยไปยังคาซัคสถานสนใจสอบถามข้อมูลหรือขอคำแนะนำเกี่ยวกับการส่งออกและรวมถึงการขนส่งสินค้าไปยังประเทศคาซัคสถานเพิ่มเติมสามารถติดต่อสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร
Email: moscow@thaitrade.ru

ข้อมูลอ้างอิง:

1. สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอัสตานา, สิงหาคม 2562, เส้นทางขนส่งสินค้าไทยไปยังรัสเซียและคาซัคสถานในปัจจุบัน
2. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร